

Dôvodová správa

Hlavný súhrn

- Lockdown nedosiahol úroveň poklesu lockdownu zo začiatku roku 2021
- Pravdepodobná stabilizácia epidemiologickej situácie na veľmi vysokej úrovni
- Nutnosť zásadne zvýšiť záujem o očkovanie

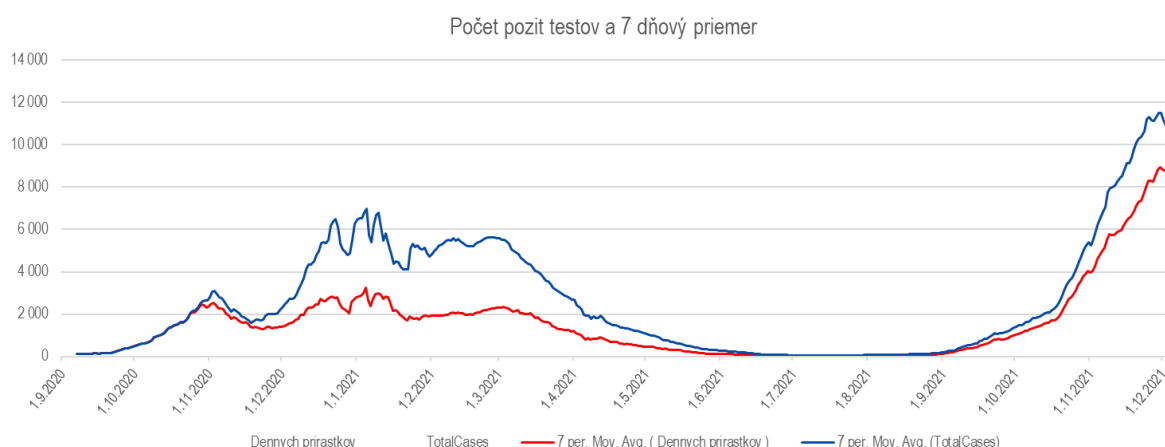
S opatrným optimizmom môžeme konštatovať, že epidemiologická situácia na Slovensku sa v týchto dňoch stabilizovala. Zároveň je nutné povedať, že sa stabilizovala na vysokom vrchole a čelíme ďalšej hrozbe z podobe ešte málo preskúmaného variantu SARS-CoV-2 pomenovanom Omikron.

Počty pozitívne testovaných PCR ako Ag testami na Slovensku ostatné dni klesajú. Taktiež pozitivita testov naznačuje kulmináciu pri PCR a pokles pri Ag testoch. Počet výjazdov ZZS ku Covid pacientom po týždňoch rastu minulý týždeň poklesol o 400 výjazdov na 2442. V nemocniciach je však naďalej vysoký počet pacientov, ku dnešnému dňu iba mierne pod 3500 a vyše 300 z nich vyžaduje podporu umelej pľúcnej ventilácie. Na COVID-19 aktuálne zomiera cez 600 ľudí týždenne.

Krátky súhrn aktuálneho epidemiologického stavu a predbežné hodnotenie lockdown

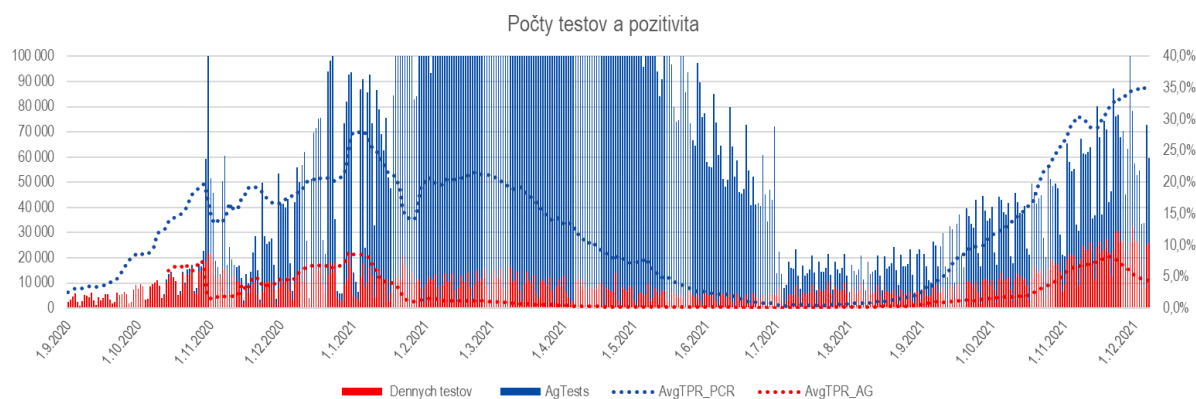
Testovanie a pozitivita

Stabilizácia PCR pozitívnych, avšak pre zmenu testovania a potreby testov existuje riziko, že tento trend nie je reálny v súvislosti s reálnymi infekciami (nedetegovanými). Naďalej vysoká incidencia medzi deťmi, avšak dochádza k vyrovňovaniu incidence vo vekových skupinách.

Obrázok 1 - 7 denný priemer pozitívnych PCR (červená), PCR+Ag (modrá), Zdroj: NCZI

Sú viditeľné aj náznaky stabilizácie positivity PCR ako aj pokles positivity Ag – toto však môže byť z veľkej časti výsledok zmeny potreby testov pre obyvateľov (ako je viditeľné na grafe nižšie došlo aj k poklesu počtov testov).

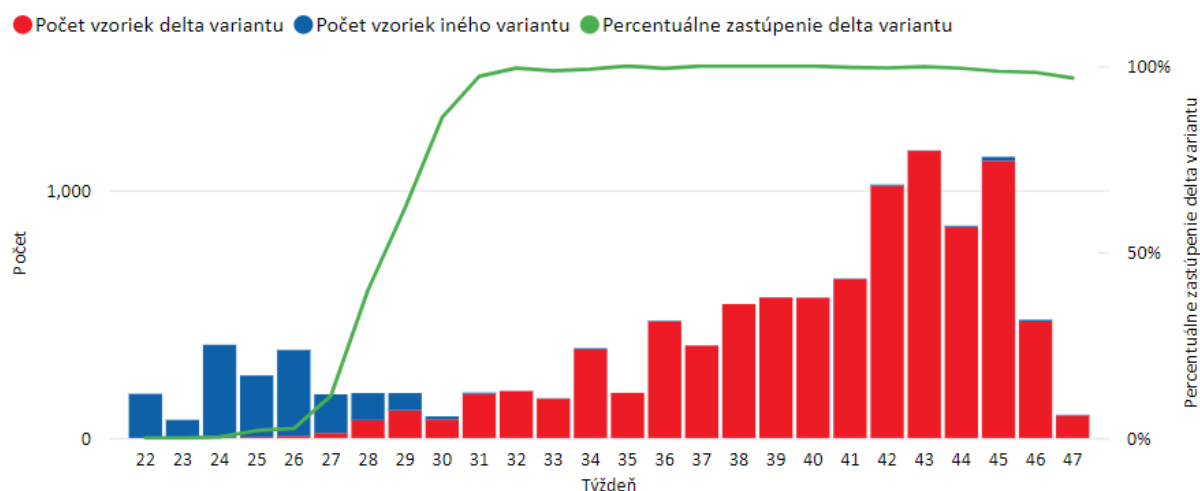

Obrázok 2 - Denné počty testov (stĺpce) a priemerná pozitivita (bodkovaná čiara), Zdroj: NCZI

Varianty

Nadálej dominuje na Slovensku variant Delta, variant Omikron zatiaľ v SR nedetegovaný. Nakoľko sa však sekvenuje okolo 1000 vzoriek týždenne, pričom týždenný počet pozitívnych PCR testov okolo 60.000, ako aj vzhľadom na záchyt a početnosť Omikron v iných EÚ krajinách sa dá predpokladať prítomnosť aj na Slovensku.

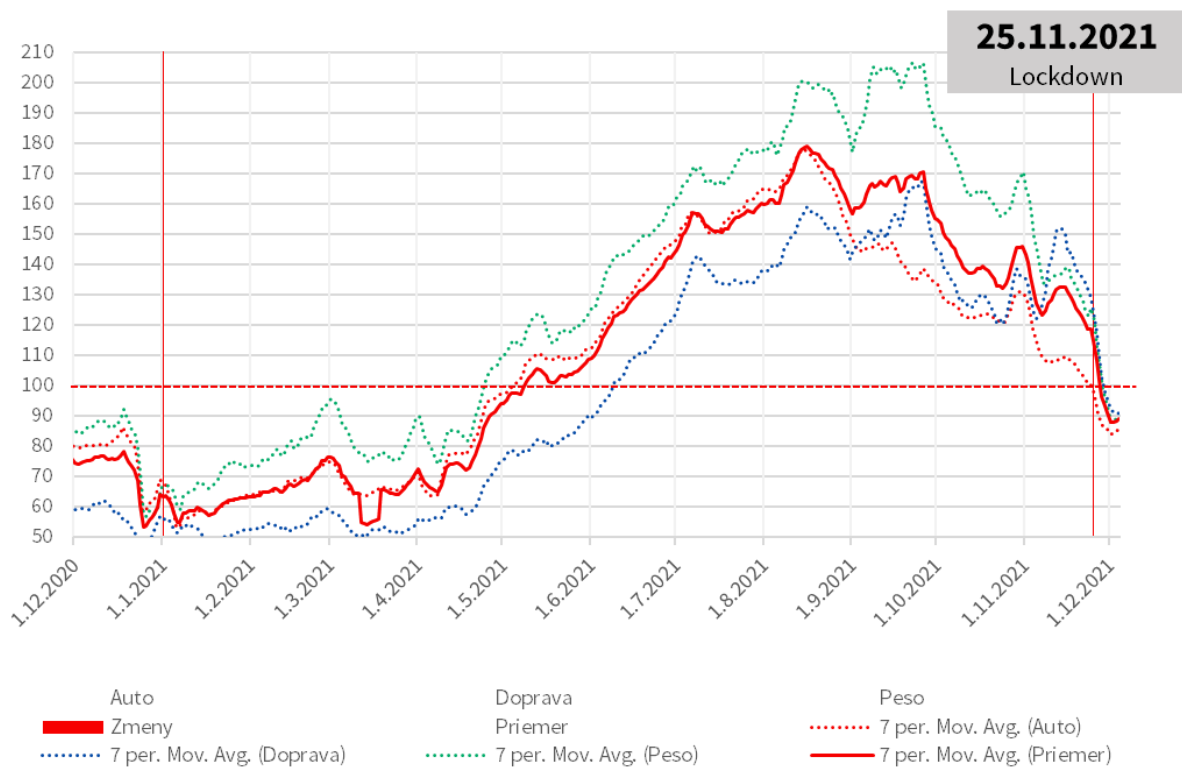
Zastúpenie delta variantu SARS-CoV-2 v sekvenovaných vzorkách v čase

Obrázok 3 - Objem sekvenácie a zastúpenie Delta variantu po kalendárnych týždňoch, Zdroj: ÚVZ, NCZI

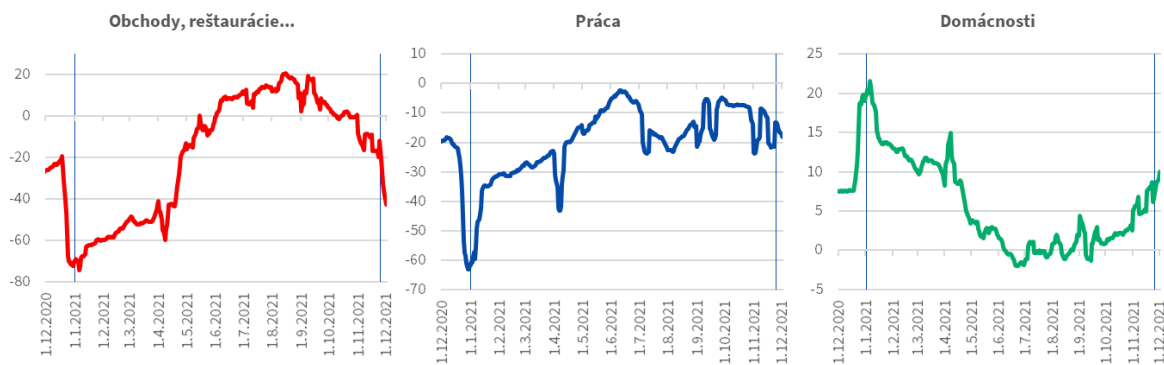
Mobilita

Mobilita podľa Apple klesla pod úroveň indexovej mobility z januára 2020 avšak zmena primárne vo verejnej doprave (opatrnosť pri interpretácii vzhľadom na efekt dopravných problémov spoločnosti Ariva v Bratislavskom kraji) a v doprave pešo (opatrnosť pri interpretácii vzhľadom na zmenu počasia).

Obrázok 4 - Mobilita SR, zdroj: Apple

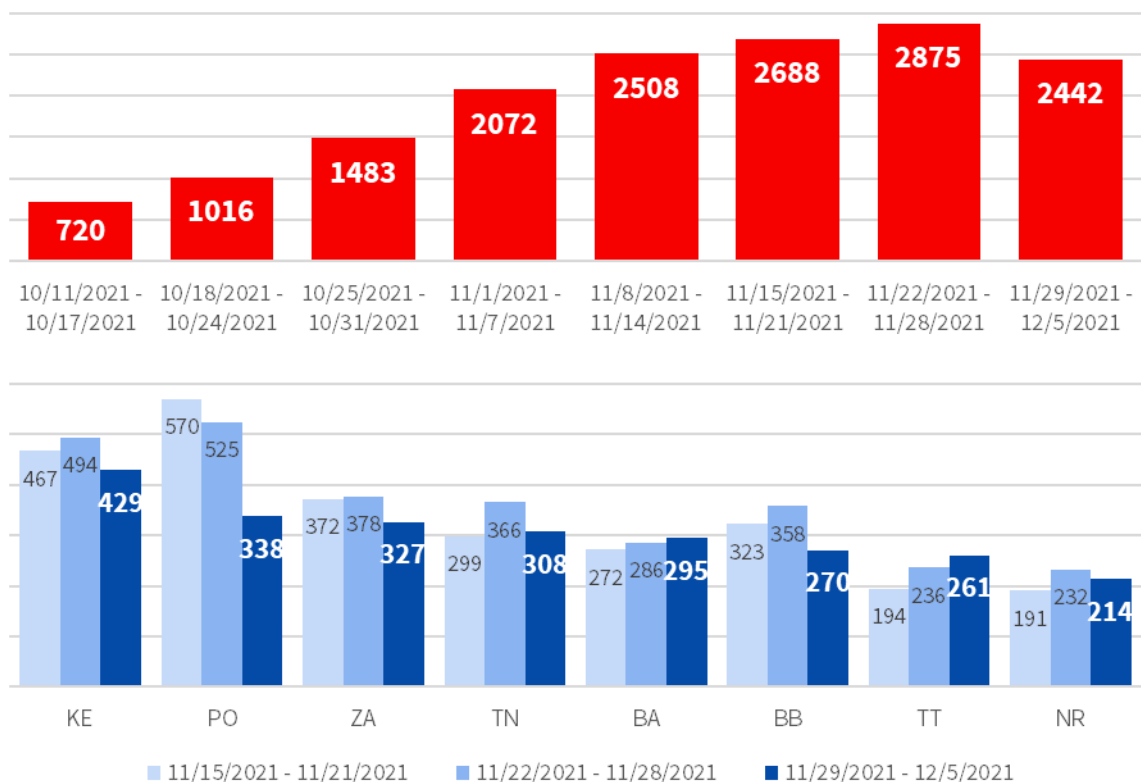
Mobilita podľa Google: Minimálny dodatočný efekt na pracovisku (minimálna zmena správania zamestnávateľov a zamestnancov), celkovo malý efekt na mobilitu. Časť efektu môže byť zmena počasia

Obrázok 5 - Mobilita v SR, Zdroj: Google

ZZS

Nádejným údajom je v ukazovateli výjazdov ZZS pokles počtu výjazdov o 400 oproti predošlému týždňu. Najvýraznejší pokles v Prešovskom kraji.

Obrázok 6 - Výjazdy ZZS ku Covid pacientom, Zdroj: OS ZZS, 31.11.2021

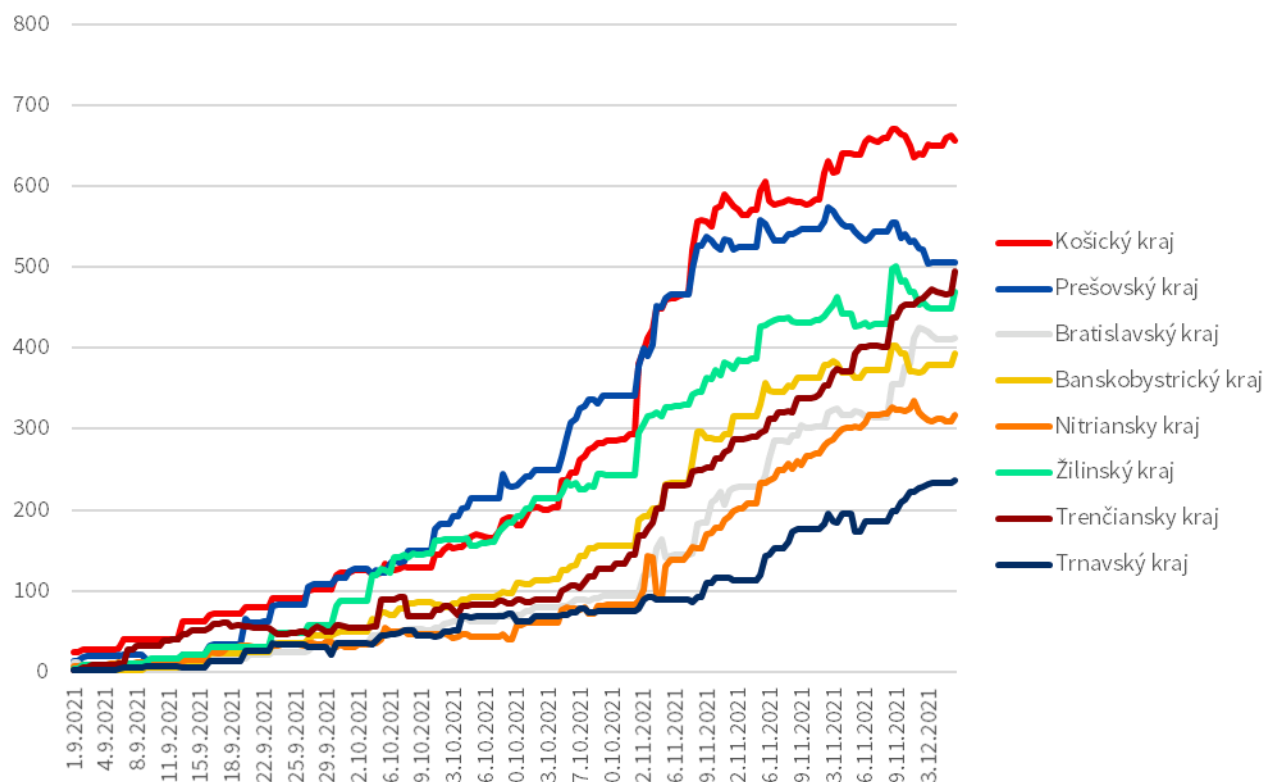
Volania na 155: Kvalitný indikátor záťaže / situácie s menšou kapacitnou limitáciou. Počet minút volaní na 155 ďalej rastie, avšak so spomaľujúcou tendenciou. Priemerne okolo 11.000 prevolaných minút denne.

Obrázok 7 - Volania na linku 155 v minútach, Zdroj: OS ZZS, 31.11.2021

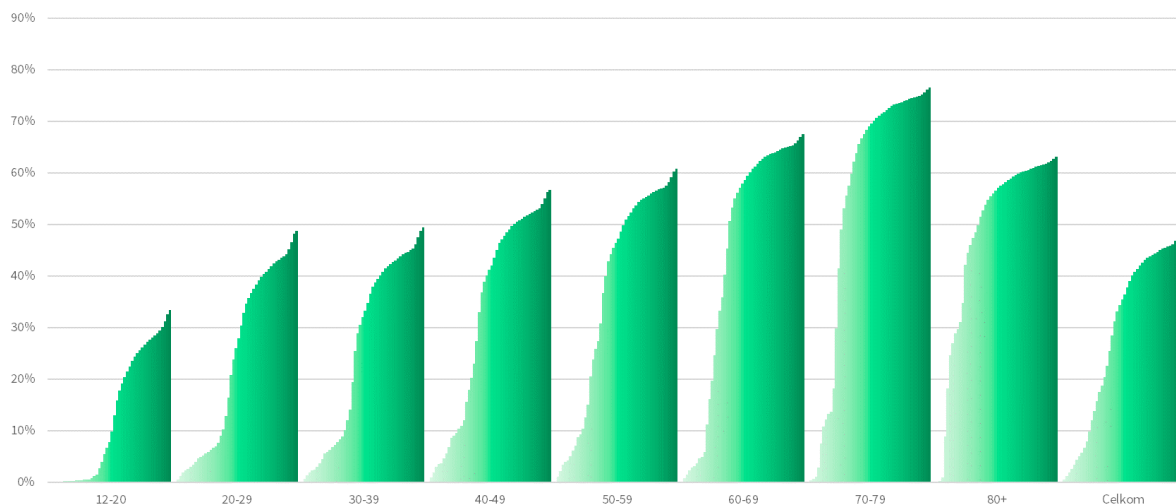
Nemocnice

Situácia v nemocniciach v krajoch: Kapacitný strop vo viacerých krajoch – stabilne vysoký počet Covid pacientov v najvyťaženejších krajoch. Oproti maximu 2. vlny: SR na 91% maxima z druhej vlny, PO na 104%, ZA na 102%, KE na 98%.

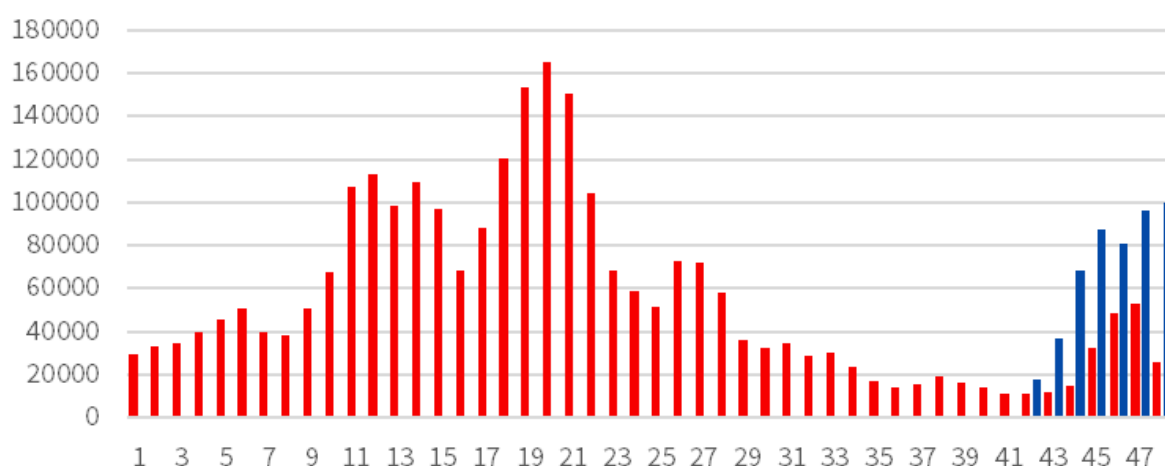
Očkovanie

Na Slovensku je kompletne zaočkovaných voči ochoreniu COVID-19 len 45% obyvateľov – jedna z najnižších úrovní v EÚ. V rizikovej populácii starších ako 50 rokov je stále takmer 670 tisíc osôb nechránených očkovaním s vysokým osobným rizikom hospitalizácie či úmrtia. S cieľom spomaliť tento nepriaznivý trend je potrebné urýchlene a urgentne prijať opatrenia na zvýšenie záujmu a akceptácie očkovania. Zároveň je preukázané výrazne nižšie riziko hospitalizácie, či potreby umelej pľúcnej ventilácie u zaočkovaných osôb a teda okrem osobnej ochrany zaočkované osoby významnou mierou prispievajú k zníženiu kritickej záťaže na zdravotnícky systém. Zmiernenie opatrení iba pre imunizovanú (imunitou získanou zaočkovaním, alebo prekonaním ochorenia Covid19) časť populácie tak predstavuje miernejšie riziko pre opätovnú eskaláciu záťaže na zdravotný systém.

Obrázok 8 - Zaočkovanosť aspoň prvou dávkou vo vekových skupinách (časový vývoj), Zdroj: NCZI

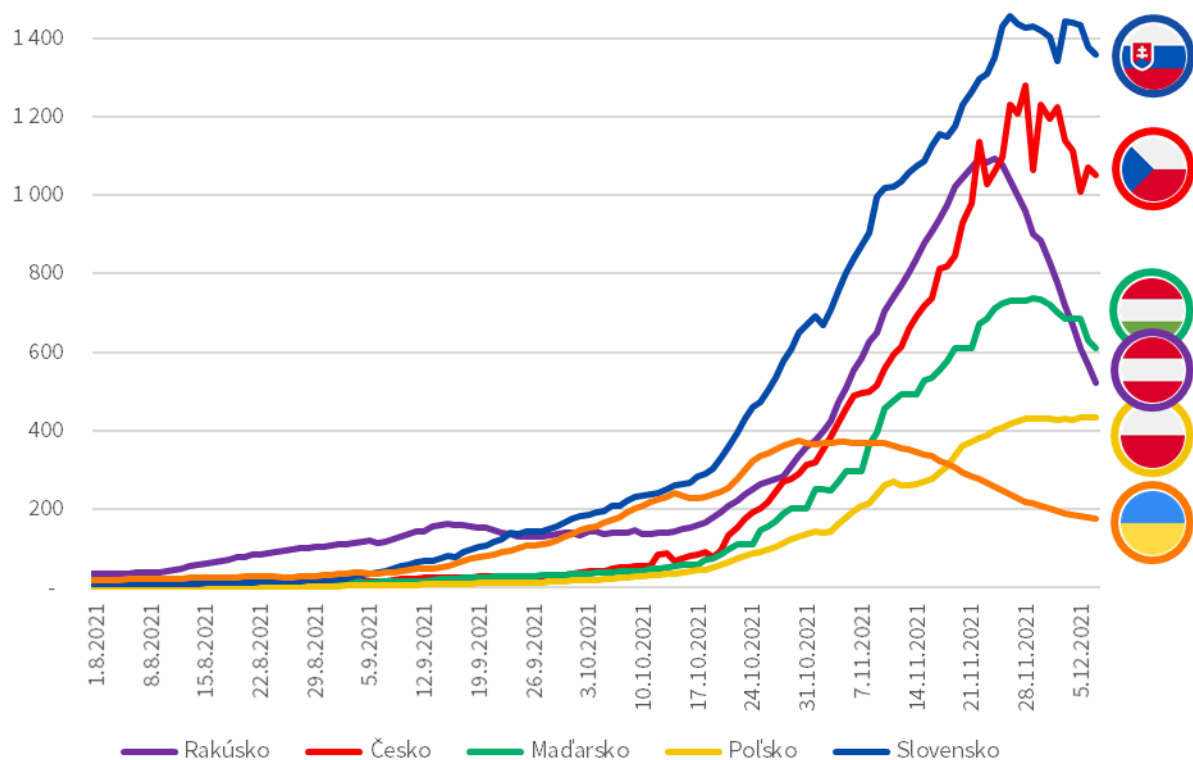
Spomalil záujem o prvé dávky na úroveň vyše 25 tisíc osôb týždenne (z toho 9000 nad 50 rokov). Nezaočkovaných nad 50 rokov ostáva okolo 670 tisíc osôb. Pribudlo 100.000 booster dávok. 500 tisíc osôb dostalo doposiaľ booster.

Obrázok 9 - Týždenný počet prvoočkovaných osôb a osôb s booster dávkou, Zdroj: NCZI

Okolité krajiny

V Rakúsku pokračuje výraznejší pokles, lockdown predĺžený do 11.12.2021. V Českej republike stabilná situácia so stabilnou (veľmi vysokou) pozitivitou okolo 35%. V Poľskej republike 5x menej testov ako na Slovensku, úmrtia na úrovni Českej republiky. Ukrajina pokles úmrtí (avšak aktuálne na úrovni SR, ČR). Maďarsko deklaruje výrazne menej prípadov ako SR, avšak úmrtia výrazne prekračujú Slovensko, Česko, Ukrajinu = pravdepodobne podhodnotená situácia.

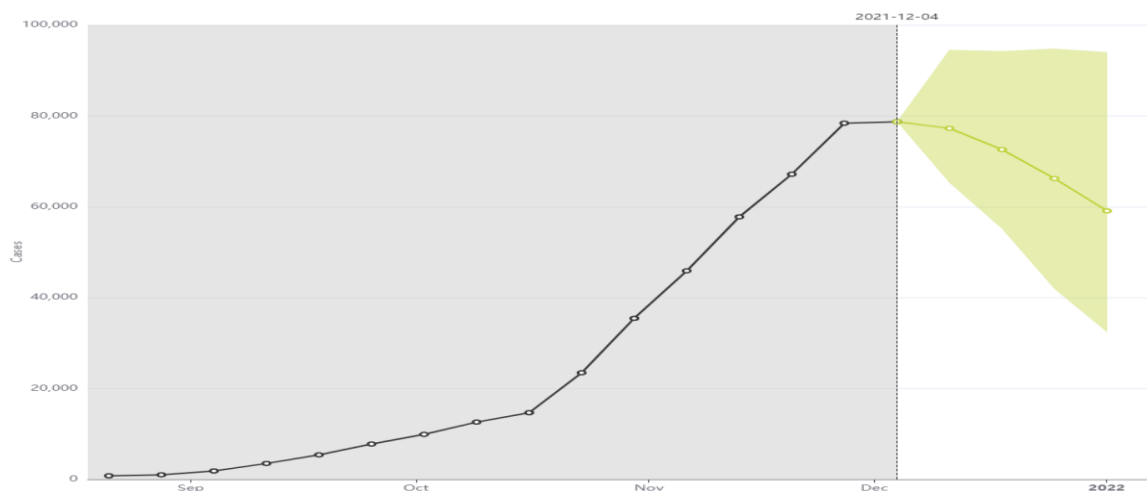

Obrázok 10 - Vývoj 7 dňovej incidence, Zdroj: OWID

Krátkodobý výhľad

Prognózy sú mimoriadne citlivé na veľké množstvo externých faktorov (ako napríklad zmena politík a s tým súvisiaca zmena správania obyvateľov). Navyše nový variant Omikron môže zásadnejšie ovplyvniť situáciu, pokiaľ sa obavy v podobe vysokého šírenia, čiastočného obchádzania imunity získanej prekonaním a očkovaním či obmedzenou účinnosťou niektorých terapeutík preukážu. Nakoľko bol tento variant detegovaný už vo veľkej časti sveta, dá sa jeho prítomnosť na Slovensku predpokladať. K úpravám opatrení je tak nutné pristupovať obozretne a konzervatívne.

S opatrným optimizmom môžeme konštatovať, že epidemiologická situácia na Slovensku sa v týchto dňoch stabilizovala a aj prognózy MZ SR ako aj zahraničné prognózy predpokladajú pokles v počte prípadov.

Obrázok 11 - Prognóza počtu týždenných prípadov, Zdroj: European Covid-19 Forecast Hub

Očkovanie účinne chráni pred ťažkým priebehom ochorenia

Návrh na zmenu opatrení a výnimiek zo zákazu vychádzania pre osoby, ktoré sú aktívne chránené pred ťažkým priebehom ochorenia Covid-19 alebo ochorenie prekonali vychádza aj z faktu, že najmä osoby plne zaočkované predstavujú menšie riziko pre nemocnice. K dnešnému dňu je hospitalizovaných 3 479 pacientov s ochorením Covid-19. Z nich až 82,9% nie je zaočkovaných alebo dostalo len prvú dávku vakcíny proti ochoreniu Covid-19.

Očkovanie zároveň výrazne znižuje priemerné náklady na liečbu ochorenia Covid-19. Od 1. septembra do 28. novembra 2021 bolo na Slovensku pozitívne testovaných približne 300-tisíc osôb, z nich 78,05% boli nezaočkovaní. Náklady na liečbu nezaočkovaných však dosiahli až 93,67% z celkových nákladov na liečbu.

Priemerné náklady na liečbu nezaočkovaného pacienta vo veku 60-69 rokov predstavujú 560 eur, pri zaočkovanom pacientovi sú priemerné náklady 74 eur. Vo vekovej kategórii 70-79 sú priemerné náklady 1 159 eur na liečbu nezaočkovaného pacienta, kým pri zaočkovaných predstavujú náklady 166 eur.

Očakávané náklady na liečbu 1 nezaočkovanej pozitívne testovanej osoby:

Vek	Priemerné náklady
0-9 rokov	52 €
10-19 rokov	15 €
20-29 rokov	27 €
30-39 rokov	50 €
40-49 rokov	94 €
50-59 rokov	212 €
60-69 rokov	560 €
70-79 rokov	1 159 €
80-89 rokov	1 516 €
90-99 rokov	1 328 €

Očakávané náklady na liečbu 1 zaočkovanej pozitívnej osoby:

Vek	Priemerné náklady
0-9 rokov	-
10-19 rokov	1 €
20-29 rokov	5 €
30-39 rokov	6 €
40-49 rokov	6 €
50-59 rokov	21 €
60-69 rokov	74 €
70-79 rokov	166 €
80-89 rokov	414 €
90-99 rokov	362 €

Ide o spriemerované údaje, ktoré zohľadňujú liečbu, prípadnú hospitalizáciu, pobyt na JIS, prípadnú hospitalizáciu na UPV či následnú post-covid starostlivosť u osoby ktorá bola pozitívne testovaná.

Aj na základe uvedených dát je zrejmé, že zaočkované osoby predstavujú výrazne nižšiu záťaž pre celý zdravotnícky systém.